

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517200991
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8517200991.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, mestská časť Staré Mesto, právne zastúpený: GARAJ & Partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, Jozefská 3, IČO: 35 951 125 proti žalovaným: 1. A. M., nar. XX.X.XXXX, bytom N. Q. XXX, 2. T. M., nar. XX.X.XXXX, bytom N. Q. XXX, obaja právne zastúpení JUDr. Vladimír Dlugolinský, advokát, Levočská 1, Stará Ľubovňa, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/31/2017-301 zo dňa 14.12.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje prvoinštančný rozsudok v časti vyhovujúceho výroku o povolení úhrady dlhu v splátkach, vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V poradí prvým rozsudkom, prvoinštančný Okresný súd Stará Ľubovňa rozhodol takto:

I. Z a s t a v u j e konanie v časti zaplataenia zmluvnej pokuty v sume 1.689,43 eur, úroku z omeškania v sume 127,28 eur, úroku v sume 492,11 eur, úroku v vo výške 3,10 % ročne zo sumy 16.399,72 eur od 12.12.2015 do 7.11.2018.

II. Žalovaný v 1. a 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 4.948,91 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 8.959,49 eur od 12.12.2015 do 13.6.2017, zo sumy 8.736,68 eur od 14.6.2017 do 14.7.2017, zo sumy 8.513,87 eur od 15.7.2017 do 15.8.2017, zo sumy 8.291,06 eur od 16.8.2017 do 15.9.2017, zo sumy 8.068,25 eur od 16.9.2017 do 15.10.2017, zo sumy 7.845,44 eur od 16.10.2017 do 18.11.2017, zo sumy 7.622,63 eur od 19.11.2017 do 15.12.2017, zo sumy 7.399,82 eur od 16.12.2017 do 12.1.2018, zo sumy 7.177,01 eur od 13.1.2018 do 11.2.2018, zo sumy 6.954,20 eur od 12.2.2018 do 12.3.2018, zo sumy 9.731,39 eur od 13.3.2018 do 11.4.2018, zo sumy 6.508,58 eur od 12.4.2018 do 12.5.2018, zo sumy 6.062,96 eur od 12.6.2018 do 11.7.2018, zo sumy 5.840,15 eur od 12.7.2018 do 11.8.2018, zo sumy 5.617,34 eur od 12.8.2018 do 11.9.2018, zo sumy 5.394,53 eur od 12.9.2018 do 11.10.2018, zo sumy 5.171,72 eur od 12.10.2018 do 11.11.2018, zo sumy 4.948,91 eur od 12.11.2018 do zaplataenia, to všetko v splátkach po 222,81 eur mesačne, ktoré sú žalovaný v 1. a 2. rade povinní platiť počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca, pod hrozbou straty výhody splátok pri neuhradení dvoch po sebe idúcich splátok.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

IV. Žalovaným v 1. a 2. rade p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 9,55 %, ktoré je povinný zaplatiť žalobca, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca.

Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 23Co/56/2019-384 zo dňa 27.5.2020 prvoinštančný rozsudok potvrdil v napadnutej časti, a to vo výroku o možnosti žalovaného zaplatiť prisúdenú pohľadávku v

splátkach a vo výroku III. a IV. Rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Následne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove podal žalobca dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením č.k. 4Cdo/14/2021-474 zo dňa 25.2.2021 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27.5.2020 sp. zn. 23Co/56/2019 zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

4. Odvolací súd z procesného hľadiska je povinný sa opätovne zaoberať odvolaním žalobcu proti prvoinštančnému rozsudku č.k. 6C/31/2017-301.

5. Prvoinštančný súd o žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal zaplata istiny 16.399,72 eur, zmluvného úroku vo výške 494,59 eur, zmluvného úroku vo výške 3,1 % ročne od 12.12.2015 zo sumy 16.399,72 eur do zaplata istiny, úroku z omeškania vo výške 90,57 eur, úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 12.12.2015 zo sumy 16.399,72 eur do zaplata istiny, ďalej náklady uplatnenia pohľadávky vo výške 434,32 eur, zmluvnej pokuty vo výške 1.689,43 eur a trov konania rozhodol po posúdení, že zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi žalovanými a žalobcom dňa 6.11.2002 má spotrebiteľský charakter, a preto je potrebné na túto zmluvu aplikovať okrem ust. § 497 Obchodného zákonníka, ust. § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 Občianskeho zákonníka, ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a nasl. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 451 ods. 1, 2 a § 456 a § 457, § 458 Občianskeho zákonníka a § 559 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, s použitím ust. § 10c Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. a § 3 tohto nariadenia vlády.

Prvoinštančný súd pri aplikácii citovaných zákonných ustanovení dospel pri prvotnej aplikácii smernice rady 93/13/EHS, a to konkrétne čl. 2 písm. c/ a čl. 3 ods. 1, 2, 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 tejto smernice. Vychádzal aj z ust. § 1 ods. 1, 2 zákona č. 126/1994 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania a ďalej § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 12 ods. 1, 2 tohto zákona.

6. Prvoinštančný súd dospel k záveru pri riešení otázky, či zmluva o poskytnutí podpory, uzatvorená podľa zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov č. 710/3503/2002 zo dňa 6.11.2002 je alebo nie je zmluvou spotrebiteľskou a akým režimom sa má riadiť, že považoval túto zmluvu za spotrebiteľskú už aj s poukazom na vtedy existujúcu súdnu prax v iných obdobných veciach.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že pri postupe žalobcu, ktorý od zmluvy odstúpil, je potrebné aplikovať ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a je potrebné považovať túto zmluvu za zrušenú od začiatku, kedy žalobca má právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Aplikácia Obchodného zákonníka by bola pre spotrebiteľov - žalovaných nevýhodná.

Žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 23.069,77 eur. Žalovaní do dňa 11.12.2015, kedy žalobca od zmluvy odstúpil, teda do dňa, kedy mali uhradiť splatnú pohľadávku zo zmluvy o úvere, uhradili sumu 14.110,28 eur. Po podaní žaloby uhradili sumu 4.010,58 eur. Spolu žalovaní tak uhradili 18.120,86 eur. Keďže došlo k zrušeniu zmluvy od začiatku, žalobcovi vzniklo právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, teda rozdielu medzi sumou poskytnutou žalovaným a sumou nimi uhradenou, čo predstavuje 4.948,91 eur.

Súd preto v prevyšujúcej časti tejto istiny žalobu zamietol.

Súd započítal na istinu aj úhrady žalovaných, ktoré žalobca započítal na zmluvnú pokutu v sume 1.689,43 eur, úroku z omeškania v sume 127,28 eur, úroku vo výške 492,11 eur, úroku vo výške 3,10 % ročne zo sumy vo výške 16.399,72 eur od 12.12.2015 do 7.11.2018, v ktorej pre späťvzatie žaloby bolo konanie zastavené.

Súd zamietol žalobu v časti zaplata istiny splátky žalovaných vo výške 222,81 eur, a to za mesiac november 2018, v ktorej žalobca nezobral žalobu späť. Túto splátku súd započítal na úhradu istiny. Keďže v tejto časti bol nárok žalobcu uspokojený, žalobca už na jeho úhradu nemá nárok. Preto prvoinštančný súd po tom, čo žalobca čiastočne zobral žalobu späť, po uznaní časti uplatneného nároku vo zvyšku žalobu zamietol.

Keďže žalovaní svoj dlh riadne neuhradili, žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania podľa § 517 Občianskeho zákonníka, v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. Úroky z omeškania priznal prvoinštančný súd len zo súm, vo vzťahu ku ktorým bolo žalobe vyhovené. Vo zvyšku v časti nároku, kde žaloba bola zamietnutá, boli zamietnuté aj úroky z omeškania. Taktiež nebol žalobcovi priznaný uplatnený nárok na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 434,32 eur, pretože nárok na ich úhradu nepreukázal.

O čiastočnom zastavení konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP.

Prvoinštančný súd povolil žalovaným splácať prisúdenú sumu v mesačných splátkach po 222,81 eur, prihliadnuc na skutočnosť, že žalovaní po tom, čo im bola doručená žaloba, splácajú svoj dlh v tejto výške a túto výšku splátok navrhol aj sám žalobca pri rokovaniach o mimosúdnom riešení sporu. Takéto rozhodnutie nezasiahne neprimerane ani do hospodárskych pomerov žalobcu a doba, po ktorej by umožnením vykonávania plnenia v splátkach došlo k zaplateniu prisúdenej sumy nepredstavuje neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa. Povoľenie splátok spôsobí, že v prípade dodržania splátkového kalendára zo strany žalovanej pri zohľadnení dlžnej sumy v čase rozhodovania bude dlžná istina žalovanej splatená približne v priebehu 24 mesiacov.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP. Prvoinštančný súd zisťoval mieru úspechu strán sporu v rozsahu, v akom bolo konanie zastavené, v akom rozsahu bolo žalobe vyhovené a v akom rozsahu bola žaloba zamietnutá. Dospel k záveru, že miera úspechu žalovaných bola v rozsahu 9,55 % oproti úspechu žalobcu, pričom žalobcu zaviazal na úhradu trov konania žalovaných v rozsahu úspechu v tomto spore.

7. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výroku, v ktorom súd žalobe čiastočne vyhovel vo vzťahu k povoleniu uhrádzať dlh žalovaným v splátkach, proti zamietavému výroku a proti súvisiacemu výroku o trovách konania. Namietal, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je nepreskúmateľné a prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, pričom na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a znemožnil nesprávnym procesným postupom strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Z odvolania vyplýva, že žalobca žiadal, aby odvolací súd zmenil prvoinštančný rozsudok tak, že bude žalobe vyhovené v rozsahu uplatňovaného nároku po čiastočnom späťvzťaní žaloby počas prvoinštančného konania. Alternatívne žiadal, aby odvolací súd prvoinštančný rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

Žalobca v odvolaní uviedol, že nie je možné prijať záver o tom, že zmluva o úvere, ktorú uzavrel so žalovanými, je typickou formulárovou zmluvou. Zákon o štátnom fonde rozvoja bývania stanovuje minimálne náležitosti, ktoré musí každá takáto zmluva obsahovať. Vzhľadom na uvedený výpočet jej náležitostí ani samotný žalobca do určitej miery nemôže ovplyvniť jej podstatný obsah. Žalobca posudzuje každú žiadosť podľa poradia, ktoré je stanovené termínom doručenia žiadosti. Žiadateľ má objektívnu možnosť oboznámiť sa so zmluvou ešte pred jej uzatvorením. Uzatvorená zmluva nezodpovedá definícii spotrebiteľskej zmluvy, ktorá bola zakotvená do Občianskeho zákonníka zákonom č. 150/2004 Z.z. Nejednalo sa o zmluvu uzatvorenú podľa Občianskeho zákonníka a žalobca nespĺňa definíciu dodávateľa. Spotrebiteľskými zmluvami podľa novely Občianskeho zákonníka sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy, upravené v 8. časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Žalobca namietal aplikáciu smernice na daný spor, pretože smernica stanovuje, že zmluvné podmienky, ktoré odrážajú zákonné alebo regulačné ustanovenia, nepodliehajú ustanoveniam smernice. Samotný zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere je jednoznačne regulovaný zákonom o štátnom fonde rozvoja bývania, kde účelom zákonodarcu bolo stanoviť podmienky, pri ktorých priamo štát bude podporovať bytovú politiku osobitných skupín obyvateľstva. Uzavretá zmluva priamo zo strany zákonodarcu odporuje pojmu „nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán“. Žalovaní mali možnosť sa so zmluvou vopred oboznámiť, žalobca poskytol žalovaným úver s úrokovou sadzbou 3,1 % ročne v roku 2002 a v tom čase sa úvery v komerčnej sfére poskytovali s úrokovou sadzbou 8 - 11 %. Žalobca uzatvára zmluvy s výrazne výhodnejšími podmienkami, ako na komerčnom trhu. Podľa žalobcu prvoinštančný súd síce poukázal na rozhodovaciu prax, avšak išlo už o neaktuálnu judikatúru, naviac, žalobca sám poukázal už na v tom čase zverejnené rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 25Co/79/2017, kde je konštatované, že daný právny vzťah má obchodnoprávny charakter. Pri odstúpení od zmluvy neplatí odstúpenie ex tunc, avšak platí odstúpenie ex nunc. To vyvracia okolnosť o spotrebiteľskom charaktere právneho vzťahu.

Žalobca nesúhlasil s tým, že jeho postavenie má charakter dodávateľa, pretože neposkytuje úver v rámci svojho podnikania. Žalobca nespĺňa definíciu podnikateľa, ako ju definuje Obchodný zákonník. Nekoná samostatne, pretože správcou žalobcu je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Prostriedky z tohto fondu možno použiť iba na podporu zameranú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, čiže nedochádza

k rozdeľovaniu zisku. Žalobca poukázal na to, že obdobne sa k veci vyjadril už Najvyšší súd SR pod 5Cdo/120/2010, prípadne na ďalšie rozhodnutia súdov. Účinky odstúpenia od zmluvy sa majú posudzovať podľa Obchodného zákonníka, nie podľa Občianskeho zákonníka a podľa § 506 Obchodného zákonníka je veriteľ oprávnený požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Je preto opodstatnené, aby po odstúpení od zmluvy o úvere podľa § 506 Obchodného zákonníka dlžník naďalej platil úroky z úveru, ako aj úroky z omeškania. Žalobca započítal jednotlivé platby, ktoré realizoval žalovaný v zmysle právnej úpravy Obchodného zákonníka. Žalobca namietal, že mu súd nepriznal nárok na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, na ktorý má nárok. Odstúpením od zmluvy žalobcovi vznikli odôvodnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným.

Žalobca v odvolaní nesúhlasil s rozhodnutím prvoinštančného súdu, ktorým bola povolená úhrada dlhu žalovaným v splátkach, pretože výška splátky, ktorú súd povolil uhrádzať, je neprimeraná výške požadovaného nároku. Žalobca žiadal, aby pri prípadnom povolení uhrádzať dlžnej sumy v splátkach sa uplatnila zásada, že nárok bude uhradený v priebehu troch rokov a pod hrozbou straty výhody splátok pri neuhradení čo i len jednej splátky. Pri mesačnej splátke 222,81 eur by bol požadovaný nárok uhradený až za 92 mesiacov.

8. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

9. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP opätovne, v zmysle pokynov a právneho názoru Najvyššieho súdu SR vyjadrených v uznesení sp. zn. 4Cdo/14/2021 zo dňa 25.2.2021 s tým, že odvolací súd je právny názorom dovolacieho súdu, vysloveným v uvedenom uznesení, viazaný (§ 455 CSP), preskúmal napadnutý prvoinštančný rozsudok podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

10. Predmetom konania je nárok žalobcu špecifikovaný v žalobe, kde žalobca, Štátny fond rozvoja bývania sa domáha od žalovaných úhrady nárokov, ktoré vznikli po tom, čo žalovaní porušili svoje zmluvné povinnosti. Žalovaní mali so žalobcom uzatvorenú zmluvu o poskytnutí podpory zo dňa 6.11.2002, podľa zákona č. 124/1996 Zb. o štátnom fonde rozvoja bývania, číslo zmluvy: 710-3503/2002. Žalovaným bola poskytnutá podpora vo forme úveru. Výška úveru bola dohodnutá na 695.000 Sk (23.069,77 eur), pri základnej úrokovej sadzbe 3,10 %. Doba splatnosti bola 30 rokov. Výška splátky bola dohodnutá na sumu 2.968 Sk (98,52 eur). Úver bol splatný v 359 splátkach, začiatok splácania bol určený 3 mesiace po uzavretí zmluvy o úvere. V prípade omeškania s úhradou ktorejkoľvek zo splátok dlhšie ako 6 mesiacov bol žalobca oprávnený, po doručení výzvy k vyrovnaní splátok, jednostranne odstúpiť od zmluvy o úvere. Jednostranne odstúpiť od zmluvy bol žalobca oprávnený aj v prípade, že žalovaní opakovane porušia zmluvu tým, že nebudú splácať úver. V prípade odstúpenia od zmluvy si žalobca a žalovaní dohodli zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy, t.j. zo súčtu zostatku istiny a úroku. Žalovaní v rokoch 2003 až 2013 uhrádzali splátky úveru riadne a včas. V roku 2014 tieto prestali riadne uhrádzať, v tento rok uhradili sumu 513,46 eur a v roku 2016 iba sumu 689,64 eur. Žalovaní boli k 2.11.2015 v omeškaní s úhradou 11 splátok. Žalobca preto odstúpil od zmluvy o úvere a vyzval žalovaných na úhradu zostatku istiny a úroku do 30 dní od doručenia písomného vyzvania žalovaným. Odstúpenie bolo žalovaným doručované na adresu N. Q. XXX. Zásielka sa vrátila žalobcovi s poznámkou poštového doručovateľa o neprevzatí zásielky v odbernej lehote. Zásielka bola dňa 11.11.2015 uložená u poštového doručovateľa na prevzatie. Týmto dňom žalobca zásielku považoval za doručenú. Žalovaní ani v dodatočnej lehote na plnenie dlh neuhradili, a preto si uplatnil žalobca pohľadávku na súde.

11. Základnou otázkou, ktorou je potrebné sa v prejednávanej veci zaoberať tak, ako to uviedol aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/14/2021, je otázka, či v danom prípade zmluva o poskytnutí štátnej podpory vo forme úveru žalovaným má alebo nemá spotrebiteľský charakter, teda podľa akého právneho predpisu je dôležitá vec posúdiť.

Ako to vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu, pri riešení tejto otázky sa ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Dovolací súd vo veci dovolania žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 23Co/56/2019 založil svoje uznesenie na už ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

Predmetnou otázkou sa zaoberal už dovolací súd v rozhodnutiach, a to sp. zn. 4Cdo/106/2018, 8Cdo/9/2019, 5Cdo/170/2018, 8Cdo/164/2020, a nakoniec aj v prejednávanej veci 4Cdo/14/2021, kde považoval tieto rozhodnutia (a odvolací súd už aj rozhodnutie v prejednávanej veci) za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorú je potrebné v súlade s čl. 2 ods. 2 základných princípov

CSP pre zachovanie právnej istoty, za ktorého stavu je legitímne očakávanie, že súd tento spor bude rozhodovať v súlade s citovanými rozhodnutiami spravodlivo.

Ako základ pre právne posúdenie otázky je potrebné vychádzať z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4Cdo/106/2018, ktoré rozhodnutie má prvoinštančný súd k dispozícii na čl. 363 - 369 súdneho spisu. Už v tomto rozhodnutí bolo konštatované, že Štátny fond rozvoja bývania je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej tento fond nemá postavenie dodávateľa podľa § 52 ods. 3 OZ a zmluvy na realizáciu tejto podpory štátu nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Štátny fond rozvoja bývania neposkytuje podporu vo forme úveru širokej verejnosti, ale iba vymedzenému okruhu osôb, ktoré musia mať na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ak ide o fyzickú osobu, prípadne sídlo, ak žiadateľom podpory je právnická osoba. Podpora sa poskytuje za zvýhodnených podmienok upravených v zákone. Štátny fond rozvoja bývania je tzv. obrátkový fond, pričom prostriedkami, ktorými disponuje, sa používajú na poskytovanie podpory vo forme úverov za zvýhodnených podmienok oproti trhovým podmienkam. Tieto prostriedky možno použiť na správu fondu v zákonom limitovanom rozsahu. Teda Štátny fond rozvoja bývania vykonáva činnosť, ktorá nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa Obchodného zákonníka, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale za účelom podpory štátu v oblasti bytovej politiky.

Pokiaľ Štátny fond rozvoja bývania má takéto postavenie, je potrebné posúdiť, či má postavenie aj dodávateľa. Najvyšší súd SR ustálil, že Štátny fond rozvoja bývania nemá postavenie dodávateľa, pretože podporu nemôže poskytovať na základe voľnej úvahy, ale je povinný dodržiavať vopred štátom stanovené pravidlá a ak žiadateľ splní tieto pravidlá a podmienky, je povinný s ním zmluvu za zvýhodnených a zákonom regulovaných podmienok uzavrieť. Na takto zákonom regulované uzatváranie zmluvy o úvere sa Smernica Rady 93/13/EHS nevzťahuje a nemožno z nej vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa podľa čl. 2 písm. c/ tejto Smernice. Zákonodarca aj vylúčil, aby sa na štátny fond rozvoja bývania vzťahovala dokonca aj osobitná úprava o spotrebiteľských úveroch podľa zákona č. 129/2010 Z.z. a takisto aj o úveroch na bývanie podľa zákona č. 90/2016 Z.z.

Teda žalobca je inštitútom sui generis. Služi ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu. Preto ochrana spotrebiteľa sa má primárne uplatniť proti nekalým praktikám dodávateľov, ktorým žalobca nie je. Žalobca nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, preto nespĺňa podmienky dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Preto odvolací súd odvolacie argumenty žalobcu, s poukazom už na vyjadrený právny názor dovolacích senátov, považoval za dôvodné. Odvolací súd nemá dôvod na to, aby sa odklonil od existujúceho právneho názoru, ktorý sa medzičasom vyvinul a ustálil do podoby, že daný právny vzťah nie je vzťahom spotrebiteľským. Odvolací súd považoval rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktorý svoje rozhodnutie založil na riešení tejto otázky na opačnom právnom názore, za nesprávny, ktorý nezodpovedá aktuálnej ustálenej rozhodovacej praxi súdov.

Prvoinštančný súd dôkazy, ktoré vo veci vykonal, nesprávne hodnotil, a to vyústilo aj do nesprávnych skutkových zistení prvoinštančného súdu. Za tejto situácie nie je možné požadovať od odvolacieho súdu opätovne vykonať dokazovanie v prejednávanej veci na ustálenie skutkového stavu v súlade s vyjadreným názorom dovolacieho súdu a odvolacieho súdu. Takéto dokazovanie by bolo neúčelné. Preto prvoinštančný súd nezistil náležitým spôsobom a správne skutkový stav a tým aj nesprávne vec právne posúdil, keď vec nesprávne právne interpretoval.

Prvoinštančný súd sa pri riešení otázky charakteru vzťahu medzi stranami sporu dopustil omylu v právnom posúdení veci, zároveň dôsledkom tohto omylu bol aj nedostatočne zistený skutkový stav a tým bolo porušené základné právo žalobcu na súdnu ochranu. Takýto chybný postup prvoinštančného súdu nemôže naprávať odvolací súd, preto odvolací súd napadnutý zamietavý výrok rozsudku prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Odvolací súd taktiež považoval rozhodnutie prvoinštančného súdu o povolení úhrady dlhu v splátkach za nesprávne. Paričná lehota podľa § 232 ods. 3 CSP je trojdňová a plynie od právoplatnosti rozsudku. Len v odôvodnených prípadoch môže súd takúto lehotu určiť dlhšiu. V prejednávanej veci s predĺžením lehoty úhrady dlhu, a teda konkrétne úhrade dlhu v splátkach, žalobca súhlasil. Žiadal však uhradiť dlh do troch rokov. Z obsahu spisového materiálu však nie je možné zistiť, aké dôvody viedli prvoinštančný súd k poskytnutiu výhody splátok v dlhšej lehote, než s akou bol ochotný súhlasiť žalobca. Tu je potrebné prihliadnuť nielen na povahu prejednávanej veci, ale aj na nárok, ktorý má byť predmetom konania, osobné pomery účastníkov a tiež zohľadniť aj snahu žalovaných na plnenie záväzku.

Keďže v danom prípade nie je ešte ustálená výška záväzku, vzhľadom na rozhodnutie odvolacieho súdu o zrušení zamietavej časti výroku prvoinštančného súdu o uplatnenom nároku na plnenie zo strany žalobcu a vzhľadom na to, že neboli zistené okolnosti odôvodňujúce posúdenie výšky poskytnutej výhody splátky, nebolo možné rozhodnutie prvoinštančného súdu zmeniť či potvrdiť, a preto odvolací súd aj v tejto časti napadnutý výrok prvoinštančného rozsudku zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

13. K zrušeniu ako súvisiaceho výroku došlo aj vo výroku o trovách konania, ktorý závisí od konečného posúdenia celého predmetu konania.

14. Úlohou prvoinštančného súdu bude v ďalšom konaní opätovne vykonať dokazovanie s cieľom posúdiť dôvodnosť uplatnených nárokov žalobcu v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý je pre prvoinštančný súd podľa § 391 ods. 2 CSP záväzný, v súlade s existujúcou ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR a opätovne o nároku žalobcu v rozsahu zrušenia veci odvolacím súdom rozhodnúť.

V konečnom rozhodnutí o veci prvoinštančný súd rozhodne aj o trovách celého konania, teda aj o trovách odvolacieho a dovolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.